משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף בכיר חינוך גיל הרך
תוכנית הצהרונים
הלאומית

שבוע חנוכה

בעקבות האור

תוכנית העשרה חינוכית

ניצנים בגני הילדים

הקדמה

השבוע הזה הוא שבוע "מסע וגילוי בעקבות חג החנוכה", שבמהלכו יגלו הילדים בכל יום היבט נוסף של החג ומוסיפים בעקבותיו חלק לפנס המורשת. בפעילויות העוסקות באור, חשוב שנתייחס לאור ולמקורות אור ממשיים באופן המזמן התבוננות, התנסות וחקר.
בתחילת השבוע נציג לילדים את "פנס המורשת" - פנס גדול או קופסת אור שבתוכה שרשרת נורות כבויה וחמישה מקומות לשלהבות נייר.
בכל יום ימצאו הילדים סוג אחר של אור ויצרפו לפנס שלהבת חדשה.
ביום האחרון, לאחר שישלימו את כל המשימות, יודלק הפנס מחדש ויחזיר את האור שנעלם.
החיבור למורשת ייעשה בדרך חווייתית ומהנה.
הילדים ימחיזו את סיפור החג, ישחקו בסביבונים, יאזינו לסיפורים, ישירו שירי חנוכה, יכירו מנהגים משפחתיים, ייצרו באור ובצבע וישתתפו במשחקי תנועה.

ידע:

הסיפור הבסיסי של חנוכה, המכבים, בית המקדש וכד השמן.
סמלים ומנהגים של החג: חנוכייה, שמש, סביבון, מאכלים בשמן ושירי חנוכה.
סיפורים ושירים שעוברים במשפחות ובקהילה משנה לשנה.

מיומנויות:

הקשבה לסיפור וסידור אירועים לפי רצף.
משחק בקבוצה, המתנה לתור ועבודה משותפת.
שימוש בתנועה, קול, חומרים ואור כדי להציג רעיון.
בחירה אישית בתוך פעילות יצירה פתוחה.

ערכים:

היכרות עם המורשת היהודית והישראלית בדרך חוויתית.
כבוד למנהגים שונים שיש בכל משפחה.
שיתוף, עזרה ושמחה בחגיגה משותפת.

הפרוייקט מבוצע ע"י חברת אקסיומה הישגים בהשכלה
עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך
תוכן ועיצוב גרפי: הגר אורן

כמה מילים לפני שמתחילים:

פנס המורשת - הפנס שמלווה את השבוע

נכין מראש פנס גדול מקרטון או קופסת אור ובה שרשרת נורות לד כבויה.
ליד הפנס יהיו חמישה חלקים שקופים או חמישה עיגולי צלופן או מלבנים בצבעים שונים.
בסוף כל יום הילדים יוסיפו לפנס חלק צבעוני אחד.
ביום החמישי, אחרי שהפנס יתמלא בצבעים, נדליק אותו.
ביום הראשון נסביר לילדים על פנס המורשת אין צורך להסביר בכל יום,
הפנס נועד לחבר בין הימים ולתת לילדים משהו לחכות לו.

כמה דברים שכדאי להכין מראש:
משתמשים בנרות לד בפעילויות. הדלקת חנוכייה אמיתית, אם מתקיימת במסגרת,
נעשית על ידי מבוגר ובהתאם לנהלים.

באף פעילות לא מחשיכים את החדר לגמרי.

במשחקים השבוע אין הדחה. ילד שסיים משימה חוזר למעגל וממשיך עם הקבוצה.

בגילאי 3-4 מכינים חלקי יצירה גזורים, מצמצמים שלבים ומדגימים כל פעולה.
בגילאי 5-6 נותנים יותר בחירה, תפקידים ורצף של כמה פעולות.

לפני השמעת קישור או סרטון צופים בו מראש ומוודאים לפני הצפייה עם הילדים
שמדלגים על הפרסומות.

בכל בוקר נבחר שיר אחד ונוסיף לו תנועה פשוטה שחוזרת בפזמון.
אין צורך ללמד את כל המילים. אפשר להשמיע גם בזמן התארגנות,
יצירה או משחק חופשי.

קישור לשיר – ימי החנוכה
קישור לשיר – חנוכייה לי יש
קישור לשיר – סביבון סוב סוב סוב
קישור לשיר – נר לי דקיק
קישור לשיר – חנוכה חג יפה כל כך
קישור לשיר – מעוז צור
קישור לשיר – הנרות הללו
קישור לשיר – נרותיי הזעירים

"כל הזכויות שמורות © 2026 - משרד החינוך.
אין להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע או להפיץ חלקים כלשהם מפרסום זה
ללא קבלת רשות מפורשת בכתב מבעלי הזכויות".

שבוע חנוכה

	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
פעילות פתיחה	הקופסה הסודית	סביבונים בתנועה	מה מתבשל היום	המזוודה של חנוכה	משחקים ונזכרים בחנוכה
ארוחת בוקר	ארוחת בוקר	ארוחת בוקר	ארוחת בוקר	ארוחת בוקר	ארוחת בוקר
פעילות העשרה חינוכית	סיפור החנוכה בארבע תמונות	סיפור "בן ציון והסביבון הראשון"	תיאטרון צלליות	החנוכיה של סבתא	חמש תחנות
ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים	ארוחת צוהריים
פעילות העשרה יצירתית	חלון של אור וצבע	הציור המסתובב	מחבת הלביבות הקופצות	עששית משפחתית	מוזיאון החנוכה
פעילות סיום	היכן הכד הקטן	סביבון המשימות הגדול	לביבה עוברת	שיירת האורות	מצאנו את האור

למובילים:

***יש לשים לב כאשר נכנסים לקישורים של שירים או סיפורים ביוטיוב במידה ויש פרסומות יש לדלג עליהן לפני הצפייה עם הילדים, אין לאפשר לילדים לצפות בפרסומות.**

פעילות פתיחה - הקופסה הסודית

עזרים:
מחשב / רמקולים

קישור לשיר באנו חושך לגרש

הפנס הכבוי
קופסה עטופה בבד כחול או זהוב
כד קטן
ענף זית או תמונה של זיתים
מגן מקרטון
חנוכיית צעצוע או תמונה של חנוכייה
פתק מוכן עם הטקסט: האור התפזר בין הדברים של חנוכה. הוא התחבא בתוך סיפור ישן, בכד קטן, בסביבון שמסתובב, בשיר וביצירה שמכינים יחד. בכל יום אפשר למצוא ממנו עוד קצת ולהחזיר אותו לפנס.

הכנה מראש:

לפני כניסת הילדים נניח את הפנס הכבוי במרכז החדר. מהכניסה ועד אליו נפזר כמה עיגולי נייר זהובים, כאילו מישהו השאיר אחריו סימנים קטנים של אור. על הפנס נניח פתק מקופל. משאירים בחדר תאורה רגילה ונעימה. אין צורך להחשיך.

מהלך הפעילות:

נראה לילדים את פנס המורשת כבוי.

נספר להם כי מורשת היא כל הדברים שעוברים אלינו מאנשים שחיו לפנינו:

סיפורים, שירים, מנהגים, מאכלים וזיכרונות משפחתיים.

אנחנו ממשיכים לספר סיפורים ולשיר שירים שגם ההורים,

הסבים והסבתות שלנו הכירו בילדותם.

הפנס הזה נקרא פנס המורשת מפני שהאור שבתוכו נבנה מכל הדברים שאנו זוכרים

ומעבירים הלאה. כאשר נחבר את כל החלונות ונדליק את הפנס,

נראה כיצד סיפורים קטנים, שירים וזיכרונות מתחברים יחד לאור גדול.

נזמין את הילדים לשבת במעגל ונספר בקול מסתורי:

בוקר אחד, ממש לפני שהצהרון שלנו נפתח, השמש עלתה כרגיל. פתאום חלף משב רוח בין הבתים והאור נעלם. בחדר נשאר רק אור חלש, הצבעים שעל הקירות נראו חיוורים ואפילו הסביבונים הנוצצים כמעט לא נצצו. כולם הביטו סביב ולא הבינו לאן נעלם האור.
ניסו להדליק את הפנס. הוא הבהב פעם אחת וכבה. ניסו שוב, אבל בפנים נשאר רק ניצוץ קטן.
ואז התגלו על הרצפה סימנים זהובים. סימן אחד ליד הדלת, עוד סימן ליד השולחן ועוד אחד ליד הפנס. על הפנס חיכה פתק קטן ובו היה כתוב:
האור התפזר בין הדברים של חנוכה. הוא התחבא בתוך סיפור ישן, בכד קטן, בסביבון שמסתובב, בשיר וביצירה שמכינים יחד. בכל יום אפשר למצוא ממנו עוד קצת ולהחזיר אותו לפנס.

נעקוב עם הילדים אחרי הסימנים שעל הרצפה עד הפנס. נפתח את הפתק ונשאל:

איך אור יכול ללכת לאיבוד?

איפה כדאי להתחיל לחפש אותו?

אילו דברים בחנוכה מזכירים לכם אור?

אחרי כמה תשובות נראה לילדים את הקופסה שמחכה ליד הפנס,

בואו נראה אם יש בתוכה משהו שיעזור לנו להבין לאן נעלם האור.

נוציא בכל פעם חפץ אחד. ניתן לילדים לגעת, לנחש ולספר מה הוא מזכיר להם.

עם ענף הזית נשאל מה מכינים מזיתים. עם המגן נעשה תנוחה של אמיצים.

את הכד נעביר מיד ליד כאילו יש בתוכו מעט שמן ואסור לשפוך.

את החנוכייה נשמור לסוף.

כשהחנוכייה תצא מן הקופסה נשאל איזה חג הגיע ואילו דברים הילדים כבר מכירים ממנו.

נבחר תנועה קצרה לכל חפץ:

כד - שתי כפות הידיים יוצרות כלי קטן.

מגן - עומדים יציב ומניחים יד על הלב.

שמן - משפשפים שתי אצבעות זו בזו.

חנוכייה - מרימים אצבעות ומניעים אותן כמו אורות קטנים.

נשמיע את השיר "באנו חושך לגרש" ונזמין את הילדים לרקוד.

בכל פעם ששומעים את המילה אור הילדים מרימים ידיים.

נזמין את הילדים להמציא תנועות לצלילי השיר.

פעילות העשרה חינוכית - סיפור חנוכה בארבע תמונות

עזרים:

ארבעה חישוקים או ארבעה בדים לסימון תחנות

תמונה של ירושלים ובית המקדש

שני מגיני קרטון קלים

מטאטא קטן או רצועות בד

כד קטן

שמונה נרות לד ושמש אחד

ארבע תמונות: בית המקדש, המכבים, כד השמן וחנוכייה מאירה.

הכנה מראש:

נכין ארבע תחנות בחדר. בכל תחנה יהיה חפץ אחד ותמונה אחת.

מהלך הפעילות:

נספר לילדים שהפעם לא נשב ונקשיב לסיפור אלא נעבור בתוכו ונעזור להציג אותו.

תחנה ראשונה - ירושלים ובית המקדש

נציג את התמונה. כמה ילדים ייצרו שער בעזרת הידיים והאחרים יעברו מתחתיו.

נספר שלפני שנים רבות היה בירושלים בית המקדש.

זה היה מקום חשוב לעם היהודי ואנשים הגיעו אליו לתפילה ולחגים.

תחנה שנייה - המכבים

נניח את המגינים במרכז. הילדים יעמדו בזוגות, כתף ליד כתף, ויניחו יד על הלב.

נספר שמלך בשם אנטיוכוס ניסה למנוע מן היהודים לקיים את המנהגים שלהם.

משפחת המכבים ואנשים נוספים החליטו לשמור על הדרך שלהם. אין צורך לתאר את הקרבות

מספיק לספר שהיוונים רצו שכולם יהיו יוונים כמוהם והם לא הסכימו, הם פעלו יחד ולא ויתרו.

תחנה שלישית – מסדרים את בית המקדש

הילדים יעשו תנועות של טאטוא, ניקוי, סידור והנחת חפצים במקום.

נספר שכאשר המכבים חזרו לבית המקדש הם ניקו וסידרו אותו ורצו להדליק שוב את המנורה.

תחנה רביעית - כד השמן

נראה לילדים את הכד. נספר שעל פי מסורת החג נמצא כד קטן ובו מעט שמן

שהיה אמור להספיק רק ליום אחד להדליק את המנורה בבית המקדש,

אך השמן הספיק לשמונה ימים, ולכן חנוכה נמשך שמונה ימים ובכל ערב מוסיפים נר נוסף כדי

לציין את הנס שקרה עם השמן.

נזמין תשעה ילדים לעמוד כחנוכייה. הילד במרכז יהיה השמש.

הוא יעביר אור בנגיעה עדינה בכף היד, וכל ילד שיקבל אור ירים את הידיים.

בסוף נזמין את כולם למרכז ונערבב את ארבע התמונות.

הילדים יסדרו אותן ויציגו ליד כל תמונה את התנועה שעשינו בתחנה.

אפשר לחזור ולשאול תוך כדי סידור התמונות:

מה רצו המכבים לשמור?

למה הם ניקו וסידרו את בית המקדש?

מה היה מיוחד בכד שמצאו?

איזה חלק בסיפור הכי קל לכם לזכור?

פעילות העשרה יצירתית - חלון של אור וצבע

עזרים:

מסגרות מבריסטול שחור
טפט שקוף דביק או נייר דבק שקוף רחב
ניירות משי או צלופן בכמה צבעים
דבק סטיק
טושים שחורים
שרשרת נורות לד להצגת העבודות

הכנה מראש:

נחבר לכל מסגרת משטח שקוף כשהצד הדביק פונה כלפי מעלה.

לצעירים נכין צורות גדולות וגזורות.

מהלך הפעילות:

נניח במרכז השולחן את פיסות הנייר ונאפשר לילדים לבחור.

אפשר ליצור חנוכייה, חלונות של עיר, כד או עבודה חופשית של צבעים.

נאפשר לילדים ביטוי אישי ובחירה ליצור, לגזור, לקרוע, להרכיב ולבחור את הצורות והחומרים בעצמם, בהתאם ליכולתם. לילדים

הזקוקים לתיווך ניתן להציע סיוע או מגוון אפשרויות, מבלי לכוון לתוצר אחיד.

כשהמשטח מלא נסגור אותו בשכבה שקופה נוספת או במסגרת שנייה.

נעמיד את העבודות ליד חלון או נאיר מאחור בשרשרת לד.

נעבור יחד בין העבודות ונראה מה קורה לצבע כשהאור עובר דרכו.

לצעירים נציע פיסות גדולות ומעט צבעים.

לבוגרים אפשר להציע לתכנן צורה לפני ההדבקה ולהוסיף קווי מתאר בטוש.

פעילות סיום - היכן הכד הקטן

עזרים:
כד קטן או בקבוק דמוי כד
ארבע תמונות מסיפור החג
החלק הצבעוני הראשון של הפנס

הכנה מראש:
נחביא את הכד במקום נגיש. בדרך אליו נניח את ארבע התמונות שישמשו כרמזים.

מהלך הפעילות:
הילדים יעברו יחד בין התמונות לפי הסדר. ליד כל תמונה יעשו את התנועה שלמדנו בפעילות הפתיחה, התמונה האחרונה תוביל לכד.
כשהילדים ימצאו את הכד נחזור למעגל, נוסיף לפנס את החלק הצבעוני הראשון ונשבח אותם שהם מצאו את החלק הראשון של האור. מחר נמשיך ונחפש אורות נוספים.

פעילות פתיחה - סביבונים בתנועה

עזרים:

סביבונים בגדלים ומחומרים שונים

מקום להצגת הסביבונים

מחשב / רמקולים

קישור לשיר סביבון סוב סוב סוב

מהלך הפעילות:

נפזר את הסביבונים על שולחן מרכזי או במרכז המפגש.
נאפשר לילדים להתבונן בלי לסובב מיד. נשווה בין צבעים, ידיות, גודל וחומר.
אחר כך כל ילד יבחר סביבון וינסה להפעיל אותו.
כעת נשאל מה הגוף צריך לעשות כדי להסתובב בלי ליפול.
ננסה יחד: סיבוב איטי, סיבוב מהיר, עצירה ולקפוא במקום.
נשמיע את השיר סביבון סוב סוב סוב. כשהמוזיקה מתנגנת הילדים מסתובבים במרחב.
כשהיא נעצרת הם קופאים בתנוחה שבה נעצר הסביבון שלהם.
לצעירים נאפשר להתנסות בסביבונים גדולים שקל לאחוז.
הבוגרים יוכלו לנחש איזה סביבון יסתובב זמן רב יותר ולבדוק אם השערתם נכונה.

פעילות העשרה חינוכית -
בן ציון והסביבון הראשון

מאת דבורה עומר, איורים פפי מרזל

על הספר: (מתוך ספריית פיג'מה) -

כיצד שותף ילד בן חמש לתחיית השפה העברית?
סיפור על בן ציון, בנו של אליעזר בן יהודה
ועל הצעצוע המסתובב שעדיין לא היה לו שם בעברית.
ילדים רבים ממציאים מילים חדשות ומיוחדות.

ההמצאות שלהם לפעמים מצחיקות, לפעמים חכמות
אבל לרוב נשכחות עם הזמן. בן ציון,
בנו של אליעזר בן יהודה, לא תיאר לעצמו
שעד היום כולנו נשתמש בשם שהעניק לפני יותר ממאה שנה לצעצוע המסתובב – סביבון!

עזרים:

הספר בן ציון והסביבון הראשון מאת דבורה עומר
סביבון גדול

מהלך הפעילות:

נראה לילדים את כריכת הספר ונשאל על מה לדעתם מסופר בסיפור.
לפני שנתחיל בקריאת הספר נראה סביבון ונשאל אם הילדים יודעים מאיפה הגיעה המילה סביבון.

נקריא לילדים את הסיפור.

אחרי הקריאה נזמין אותם להמציא שם עברי לחפץ דמיוני שמסתובב.
אין צורך שהמילה תהיה נכונה. המטרה היא לשחק עם הצליל ולשמוע איך נוצרת מילה.
כל קבוצה תבחר מילה אחת, תצייר את החפץ ותציג איך משתמשים בו.

אפשר לסיים בסבב שבו כולם אומרים את המילים המצחיקות שנוצרו.
לסיום נשחק משחק משותף - כולנו סביבון
ילד אחד עומד במרכז ומסובב את הסביבון הגדול. כל עוד הוא מסתובב הקבוצה נעה.
כשהוא נופל כולם מתיישבים. בכל סבב מחליפים ילד,
כולם משתתפים ואף אחד לא יוצא מן המשחק.

פעילות העשרה יצירתית - הציור המסתובב

עזרים:
סביבונים פשוטים ורחבים
עיגולי בריסטול המתאימים לבסיס הסביבון
טושים עבים או צבעי גואש
מגשים או קופסאות קרטון

הכנה מראש:
נחבר עיגול בריסטול לבסיס בריסטול גדול יותר או נניח דף עגול בתוך מגש.

מהלך הפעילות:
נזמין את הילדים לצייר על העיגול נקודות, קווים וכתמי צבע.
אחר כך יסובבו ויבדקו איך הציור נראה בתנועה. אפשר לנסות שוב עם שני צבעים, עם קווים צפופים או עם נקודות רחוקות זו מזו.
נאפשר לילדים להתנסות באופן חופשי ביצירת קווים, נקודות וכתמי צבע ולחקור את השינוי הנוצר בעת הסיבוב.
בקבוצה קטנה אפשר לטפטף מעט צבע על דף בתוך קופסה ולסובב בתוכה סביבון.
הסביבון יגרור את הצבע וייצור מסלול. עובדים עם מעט צבע כדי שהסביבון יוכל לנוע.
בסיום נניח את העבודות זו ליד זו. לא נבקש מן הילדים להסביר מה ציירו אם אינם רוצים.
אפשר פשוט לבחור איזו תנועה הם רואים על הדף.
לצעירים נשתמש בסביבונים גדולים ובטושים.
עם הבוגרים אפשר לנסות שתי דרכי ציור ולהשוות.

פעילות סיום - סביבון המשימות הגדול

עזרים:
סביבון גדול מקרטון או קובייה שעל פאותיה מצוירים סביבונים
שישה כרטיסי משימה (אפשר להקריא לילדים)
החלק הצבעוני השני של הפנס

מהלך הפעילות:
נסובב את הסביבון ונשלוף משימה: להסתובב פעם אחת ולעצור.
ללכת ארבעה צעדים לאחור, למחוא כפיים מעל הראש, ליצור סביבון בזוג בעזרת הגוף, להעביר חיוך למישהו במעגל, לבחור תנועה וכל הקבוצה מחקה אותה.
אחרי כמה סבבים נוסיף לפנס את החלק הצבעוני השני.

פעילות פתיחה - מה מתבשל היום

עזרים:

סיר וכף עץ למשחק

תפוח אדמה, בצל וקערה ריקה

כרטיסים מצוירים של ערבוב, קילוף, טיגון והגשה

מחשב / רמקולים

קישור לשיר חנוכה חג יפה כל כך

מהלך הפעילות:

נכניס לסיר תפוח אדמה ובצל ונכסה בלי שהילדים יראו. הילדים יממשו מבחוץ, יריחו וינסו לנחש מה יש בפנים. אחר כך נוציא את החפצים ונשחק במטבח דמיוני.

ניצור קצב בעזרת הגוף:
שוטפים - משפשפים כפות ידיים
מקלפים - מעבירים יד על היד
מגררים - מזיזים ידיים קדימה ואחורה
מערבבים - מסובבים יד גדולה באוויר
הופכים - מוחאים כף והופכים את כפות הידיים
נשמיע את השיר חנוכה חג יפה כל כך
ונשלב את התנועות בפזמון.

פעילות העשרה חינוכית - תיאטרון צלליות

הכנה מראש:

1 בריסטול מוקצף – קאפה לבן או שחור (עובי 10מ"מ)

המובילים יחתכו מלבן קטן יותר מתוך הקאפה על מנת שתשאר רק המסגרת

ניקח אלבד לבן בגודל הקאפה (70 ס"מ על 1 מ') ונחבר אותו מאחור בעזרת

דבק רחב. (רצוי דבק חבלה / גאפה)

בעזרת הלורד רשמו על הדופן העליונה של המסגרת (המונחת במאונך)

"תיאטרון הצלליות שלנו"

הכינו את בסיס תיאטרון הצלליות. ראו דוגמה:

עזרים:

מחשב / רמקולים / מקרן

לוח הקאפה שהכנתם מראש
מספר קוביות עץ מהצהרון
כדי להעמיד את הלוח על אחד השולחנות.
לורד שחור
אלבד לבן
דבק רחב (רצוי גאפה)

להכנת הצלליות:

דפי בריסטול שחורים – שניים לכל ילד
עפרונות
מספריים
מקלות רופא ארוכים מעץ – שניים לכל ילד
נייר דבק רחב וחזק

מהלך הפעילות:

נחלק את הפעילות לשני חלקים .

בחלק הראשון הילדים יכינו צלליות.

נחלק לילדים את הדפים השחורים ועפרונות נבקש מהילדים

לדמיין ולבחור איזו צללית הם רוצים ולצייר את קווי המתאר שלה

(רק הקווים החיצוניים) על הדף השחור.

נעודד את הילדים לבחור, לתכנן וליצור צללית משלהם.

ניתן להציע להם דימויים להשראה או לסייע לילדים הזקוקים לתיווך.

נעודד את הילדים לבחור צורות פשוטות לציור וגזירה כגון: פרח, שמש, מיקי מאוס,

עציץ, ירח, סביבון, סופגנייה וכדומה.

לאחר הציור יגזרו הילדים את הצורה שציירו וידביקו אליה מקל רופא

בעזרת נייר דבק רחב וחזק.

ראו דוגמה:

חלקו לילדים את הבריסטול השחור

והזמינו אותם לצייר את הדמות

שלהם, לגזור אותה ולהדביק את מקלות הרופא.

כעת הצלליות שלנו מוכנות.

המובילים יעמידו את הלוח שהכינו מראש

בעזרת תמיכת קוביות עץ מהצהרון

(או משהו אחר כבד שיתמוך) על שולחן,

מול המפגש של הילדים ומאחוריו יניחו במרחק בטוח את המנורה.

נעמעם את התאורה או נכבה חלק ממנה, תוך שמירה על תאורה מספקת ובטוחה במרחב

ונדגים לילדים בעזרת צללית מאחורי הלוח.

ככל שמקרבים את הצללית שלנו אל הבד הלבן , היא יותר ברורה

ואם הולכים אחורנית ומרחיקים אותה היא הופכת להיות גדולה ומטושטשת.

נזמין בכל פעם שניים / שלושה ילדים להציג עם הצלליות שלהם בדיבור, משחק או שיר.

אפשר להשמיע מוזיקה ברקע.

בתום הסיבוב ניתן ללמד את הילדים כיצד ניתן ליצר צלליות רק בעזרת כפות הידיים שלנו ולאפשר להם להתנסות בעצמם.

באם נותר זמן תוכלו להקרין לילדים

את הסרטון הנפלא הזה

אומנות תיאטרון הצלליות.

פעילות העשרה יצירתית - מחבת הלביבות הקופצות

הכנה מראש:

גזירת צורת ידית של מחבת מקרטון לכל ילד

עזרים:

צלחות קרטון כהות או עיגולי קרטון שחור למחבתות
ידיות מקרטון עבה
עיגולי ספוג או קרטון ללביבות
צבעי גואש
טושים
דבק
צמר או נייר גרוס לבצל דמיוני
סלוטייפ רחב לחיבור הידית

קישור להשראה למחבת לביבות מקרטון בפינטרסט

מהלך הפעילות:

נזמין את הילדים לקשט את המחבת ולהכין שתיים או שלוש לביבות.

אפשר להוסיף ללביבה נקודות בצל, קווים חומים או פנים מצחיקות.

כשהיצירה מוכנה נשחק יחדיו.

כל ילד יניח לביבה במחבת וינסה להקפיץ אותה מעט ולתפוס.

אין צורך להקפיץ גבוה. אחר כך נתקדם במסלול קצר:

הולכים עד לסימון, הופכים את הלביבה וחוזרים.

אפשר לפני ארוחת הצוהריים להזמין כמה ילדים שיתלבשו כמו טבחים או מלצרים

יסייעו בהגשת הארוחה ויארחו את הילדים. (רק מי שמעוניין ולזמן קצר)

לצעירים נסייע בחיבור של הידית ונשתמש בלביבה גדולה.

את הבוגרים אפשר להזמין להכין תפריט מצויר או להמציא שם למסעדה.

פעילות סיום - לביבה עוברת

עזרים:
לביבת בד או עיגול ספוג

קישור למוזיקה קצבית של חנוכה

החלק הצבעוני השלישי של הפנס

מהלך הפעילות:
נעביר את הלביבה במעגל בזמן שהמוזיקה מתנגנת.

כשהמוזיקה נעצרת הילד שמחזיק אותה בוחר פעולה

וכל הקבוצה עושה איתו: ערבוב, גירור, הפיכה, הרחה או טעימה דמיונית.

בסיום נוסיף לפנס את החלק הצבעוני השלישי ונראה לילדים

כיצד לאט לאט אנו מוסיפים עוד אור לפנס שלנו.

פעילות פתיחה - המזוודה של חנוכה

עזרים:
מזוודה קטנה או קופסה סגורה

חנוכייה ישנה או חנוכיית צעצוע

סביבון, מפית חג, תמונת משפחה ללא פרטים מזהים

וכרטיס ברכה ישן

מחשב / רמקולים

קישור לשיר הנרות הללו

מהלך הפעילות:
נפתח את המזוודה לאט ונוציא בכל פעם חפץ.
נשאל למי הוא יכול להיות שייך ומה הוא מספר על חג בבית.
נאפשר לילדים לספר מה עושים אצלם בחנוכה.
יש משפחות שמדליקות יחד, יש שמארחות, יש שמכינות לביבות או סופגניות, יש שיוצאות לטייל ויש שאוהבות במיוחד את השירים. אין תשובה אחת לכולם.
נשמיע את השיר הנרות הללו.
נזמין את הילדים להחזיק נר לד או ידמו נר בעזרת אצבע. בזמן השיר ננוע לאט במעגל ונשיר יחדיו.

פעילות העשרה חינוכית - החנוכייה של סבתא

מידע למובילים:

זהו סיפור מקורי שנכתב לתוכנית.
אפשר להקריא אותו או להציג אותו
ולהחזיק חנוכייה ישנה או חנוכיית צעצוע בזמן הסיפור.

עזרים:

הסיפור החנוכייה של סבתא מצורף כאן
חנוכייה ישנה או חנוכיית צעצוע
קופסה עטופה בנייר ישן
מטלית
נר לד

מהלך הפעילות:

נספר לילדים את הסיפור.

נועה אהבה לבקר את סבתא עליזה לפני חנוכה. בכל ביקור חיכתה לה משימה אחרת. פעם הן גזרו קישוטים, פעם ערבבו בצק ופעם חיפשו את כל הסביבונים שהתחבאו במגירה.

השנה סבתא הוציאה מן הארון קופסה ישנה. היא פתחה אותה בזהירות ובתוכה הייתה חנוכייה קטנה. הצבע שלה כבר לא היה מבריק ואחד הקנים עמד קצת עקום.

נועה הסתכלה ושאלה את סבתא למה לא קונים חנוכייה חדשה.

סבתא חייכה. היא סיפרה שהחנוכייה הייתה בבית עוד כשהילדים שלה היו קטנים. בכל שנה מישהו אחר הכין את המקום, מישהו בחר שיר ומישהו התעקש לסובב סביבון עד שנפל מתחת לספה. פעם החנוכייה נפלה, וסבא תיקן לה את הבסיס. הכתם הכחול בצד נשאר מן השנה שבה אמא של נועה צבעה קישוטים ליד השולחן.

נועה העבירה אצבע ליד הכתם הכחול. פתאום החנוכייה כבר לא נראתה לה ישנה. היא נראתה כמו קופסה קטנה שמחזיקה הרבה זיכרונות נפלאים של חג החנוכה.

הן ניקו אותה במטלית בעדינות והניחו אותה על אדן החלון. נועה הכינה כרטיס קטן ועליו ציירה את המשפחה עומדת יחד. את הכרטיס הכניסה לקופסה, כדי שבשנה הבאה ימצאו גם את הזיכרון שלה.

בערב הגיעו כולם. החנוכייה עמדה במרכז, מעט עקומה ומאוד מוכרת. נועה בחרה את השיר הראשון, וסבתא סיפרה לכולם שעכשיו גם נועה היא חלק מתוך הסיפור של החנוכייה המשפחתית שלהם.

שיחה קצרה בעקבות הסיפור:

מדוע סבתא שמרה את החנוכייה?

מה גרם לנועה לשנות את דעתה?

איזה חפץ שומרים אצלכם בבית מפני שיש לו סיפור?

מה נועה הוסיפה לקופסה?

נשחק יחדיו משחק - החפץ מספר

נניח את החנוכייה, הסביבון, המפית והתמונה במרכז.

נזמין ילד שמעוניין לבחור חפץ ולומר משפט כאילו החפץ מדבר.

מי שלא רוצה לדבר יכול להציג בתנועה והקבוצה תנחש.

לצעירים נקצר את הסיפור ונשתמש בחפצים בזמן הסיפור.

עם הבוגרים אפשר לעצור לפני הסוף ולשאול מה נועה יכולה להוסיף לקופסה.

פעילות העשרה יצירתית - עששית משפחתית (ללא אש)

עזרים:

כוסות פלסטיק שקופות ויציבות או צנצנות פלסטיק
ניירות משי, מדבקות שקופות וסרטי בד
דבק פלסטי
נרות לד קטנים
מנקי מקטרות לידיות

קישור להשראה – מבחר עששיות חנוכה עם נרות לד בפינטרסט

הכנה מראש:

נזמין את הילדים לכתוב על פתק את שמם ונכניס לתחתית העששית,

בלי להדביק על החלק המואר.

נחתוך מראש סרטים ופיסות נייר משי צבעוניות

מהלך הפעילות:

כל ילד יבחר צבעים וצורות יגזור ידביק ויקשט את הכלי השקוף.

אפשר להציע לצייר או להדביק משהו שמזכיר את חנוכה בבית: חלון, סביבון, שולחן, לביבה, משפחה או צבע שאוהבים.

כשהעששיות מוכנות נכניס נרות לד ונכבה רק חלק מן התאורה.

נניח את העששיות במעגל ונראה איך כל אחת נראית אחרת.

פעילות סיום - שיירת האורות

עזרים:
העששיות שהכינו הילדים

קישור למוזיקה רגועה של חנוכה

החלק הצבעוני הרביעי של הפנס

מהלך הפעילות:

נלך בשורה רגועה בחדר כשכל ילד מחזיק עששית.

נעצור בכמה נקודות, נניח את העששיות על הרצפה וניצור יחד צורה:

עיגול, שביל או חנוכייה גדולה.

נחזור למעגל, נוסיף לפנס את החלק הצבעוני הרביעי

ונשאל איזה מנהג של חנוכה הילדים הם מאד אוהבים והיו רוצים לעשות שוב בבית או בצהרון שלנו.

פעילות פתיחה - משחקים ונזכרים בחנוכה

עזרים:
ארבעה סימנים גדולים: כד, סביבון, חנוכייה ולביבה

מחשב / רמקולים

קישור לשיר ימי החנוכה

הכנה מראש:
נתלה את ארבעת הסימנים בארבע פינות החדר.

מהלך הפעילות:
נשמיע את השיר ימי החנוכה וננוע במרחב.

כשהמוזיקה נעצרת ניתן רמז, והילדים ייגשו לפינה המתאימה.

יש לי ידית ואני מסתובב - סביבון

אני קטן ובתוכי היה שמן - כד

בכל ערב מוסיפים בי אור - חנוכייה

מכינים אותי מתפוח אדמה - לביבה

אחרי כמה סבבים נזמין ילדים שרוצים שיוכלו לתת רמז משלהם.

נאמר משפט. אם הוא נכון הילדים מרימים ידיים כמו אור.

אם צריך לבדוק שוב הם מניחים יד על הראש.

חנוכה נמשך שמונה ימים.

סביבון הוא כלי נגינה.

מוסיפים בחנוכייה אור בכל ערב.

לביבה עשויה בדרך כלל מתפוח אדמה.

בחנוכייה יש רק שלושה נרות.

כד השמן שייך לסיפור החג.

מסובבים סביבון בעזרת הרגל.

השמש נמצא בחנוכייה כדי להדליק את שאר הנרות.

בחנוכה נהוג לאכול מצות.

סופגנייה היא אחד ממאכלי החג.

בכל ערב מורידים נר אחד מהחנוכייה.

על הסביבון מופיעות אותיות.

חנוכה חל תמיד בקיץ.

אפשר להכין סביבון מחומרים שונים.

את החנוכייה מדליקים בבוקר.

השמש גבוה או נפרד מעט משאר הנרות.

לא מתקנים מיד. נאפשר לילדים להגיב ולדון יחד.

- אפשר גם לערוך חידון שירים - משמיעים התחלה קצרצרה מתוך שירי החג ומזמינים את הילדים לנסות לנחש מהו השיר ואז משלימים בשירה משותפת.

פעילות העשרה חינוכית - חמש תחנות

עזרים:

מחשב / רמקולים
חמש כרזות קטנות לסימון התחנות
שש תמונות מרצף סיפור החג
סביבון גדול וכרטיסי משימה
קערות, כפות, מחבת צעצוע וכרטיסי מטבח
קטעים קצרים משירי חנוכה
פנסי לד, צלליות מקרטון ומסך בד לבן
מטבעות קרטון או עיגולי נייר בחמישה צבעים

הכנה מראש:

נחלק את הילדים לחמש קבוצות קטנות. בכל תחנה יחכה צבע אחר.
לאחר ביצוע המשימה הקבוצה תקבל עיגול בצבע התחנה.
חשוב לציין בפני הילדים כי העיגולים הצבעוניים אינם ניתנים כפרס או כתגמול על הצלחה במשימה, אלא נאספים כחלק מהתהליך המשותף של הקבוצה
אין צורך לסיים ראשונים זו לא תחרות.

תחנה ראשונה - מסדרים את הסיפור

מסדרים את שש התמונות ומציגים תנועה אחת מכל חלק.

תחנה שנייה - סביבון משימות

מסובבים סביבון ובוחרים כרטיס: לקפוץ, להסתובב, ליצור צורה בזוג

או לנוע לאט עד שהסביבון נופל.

תחנה שלישית - המטבח שלנו

מסדרים שלוש או חמש פעולות של הכנת לביבה ומבצעים אותן יחדיו בקצב

עם כפות וקערות ריקות.

תחנה רביעית - מזהים שיר

שומעים כמה שניות משיר שלמדנו. הקבוצה מזהה או מראה את התנועה שחיברנו לשיר. אפשר לתת שתי אפשרויות במקום לבקש תשובה פתוחה.

תחנה חמישית - אור וצל

מאירים בפנס לד על צורה מקרטון ורואים את הצל על הבד. מקרבים ומרחיקים את הצורה ובודקים מתי הצל גדול ומתי קטן.

סיום התחנות:

כל קבוצה מניחה את חמשת העיגולים שלה ליד הפנס.

נערבב את הצבעים ונראה שכל הקבוצות הגיעו לאותו מקום בדרכים קצת שונות.

נ
ה
ג

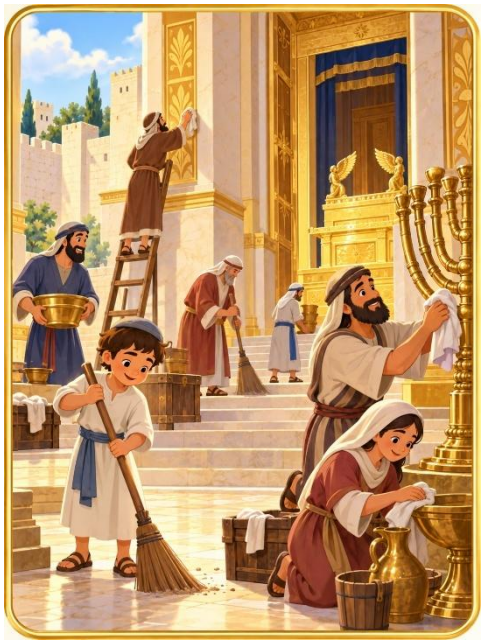

פעילות העשרה יצירתית - מוזיאון החנוכה

עזרים:

היצירות שהוכנו במהלך השבוע
בד כהה או שולחנות נמוכים לתצוגה
בריסטול גדול בצורת אור או עיגול
פיסות נייר צבעוניות
דבק
טושים
נרות לד ושרשרת אורות
כלי נגינה

מהלך הפעילות:

נניח את היצירות על השולחנות ונחליט עם הילדים איך לסדר אותן.

פינה אחת לחלונות האור, פינה לעששיות, פינה למחבתות וללביבות ופינה לסביבונים ולציורים.

קבוצות קטנות יקבלו תפקידים פשוטים: לסדר, לבחור מקום, להדליק נרות לד, להדגים משחק.

במרכז נניח בריסטול גדול. כל ילד ידביק עליו פיסה צבעונית או ייצייר דבר אחד שהוא זוכר מן השבוע. אין צורך לכתוב משפטים. העבודה המשותפת תישאר ליד הפנס.

אחרי שהתצוגה מוכנה נעבור בה יחד. ילדים שרוצים יספרו על עבודה שהכינו.

אחרים יכולים להראות בשקט. כל אחד לפי רצונו.

נסיים בכמה משירי השבוע. בכל שיר ילד אחר יבחר את התנועות שילוו את השיר.

פעילות סיום - מצאנו את האור

עזרים:

הפנס וארבעת החלקים שכבר הוספנו

החלק הצבעוני החמישי

שרשרת נורות לד

השיר שהילדים בחרו מתוך שירי השבוע

מחשב / רמקולים

מהלך הפעילות:

נשב סביב הפנס וניזכר בקצרה במה שעשינו בכל יום.
אפשר להניח לידו כד, סביבון, לביבה מבד, עששית ותמונה מן התחנות.
נוסיף את החלק הצבעוני האחרון. ילד אחד יחבר את השרשרת בהשגחתכם,
או שאתם תדליקו אותה.
נאפשר לילדים רגע להתבונן ונזמין את הילדים להזכר כיצד הוספנו עוד ועוד חלקי אור עד שהצלחנו להחזיר את האור לפנס שלנו ואז נספר כי בשבוע הבא נמשיך בפעילויות נפלאות "בעקבות האור שנעלם".
נזמין את הילדים לבחור שיר מתוך שירי החג שאהוב עליהם ונסיים בשירה משותפת.

רשימת עזרים לתוכנית זו:

פנס גדול מקרטון או קופסת אור
חמישה חלקים שקופים או חמישה עיגולי צלופן בצבעים שונים
עיגולי נייר זהובים לסימון הדרך אל הפנס
קופסה עטופה בבד כחול או זהוב
פתק מוכן עם ההודעה על האור שנעלם
כד קטן או בקבוק הדומה לכד
ענף זית או תמונה של זיתים
שני מגינים קלים מקרטון
חנוכיית צעצוע או תמונה של חנוכייה
חנוכייה ישנה
תמונה של ירושלים ובית המקדש
שש תמונות המתארות את רצף סיפור החג.
ארבעה חישוקים או ארבעה בדים לסימון תחנות
מטאטא קטן או רצועות בד
מזוודה קטנה או קופסה סגורה
מפית חג
תמונת משפחה ללא פרטים מזהים
כרטיס ברכה ישן
קופסה עטופה בנייר ישן
מטלית
ארבעה סימנים גדולים: כד, סביבון, חנוכייה ולביבה
חמש כרזות קטנות לסימון התחנות
מטבעות קרטון או עיגולי נייר בחמישה צבעים
לביבת בד או עיגול ספוג
כלי נגינה
סביבונים ומשחקי תנועה
סביבונים בגדלים ובחומרים שונים
סביבונים גדולים ונוחים לאחיזה
סביבונים פשוטים ורחבים ליצירת הציור המסתובב
סביבון גדול למשחקים הקבוצתיים
סביבון גדול מקרטון או קובייה שעל פאותיה מצוירים סביבונים
מקום או שולחן להצגת הסביבונים
שישה כרטיסי משימה מצוירים
ארבעה כרטיסי תמונה: ילד, סביבון, חלון ובית
כרטיסיות חלקות
עיגולי בריסטול המתאימים לבסיס הסביבונים
מגשים או קופסאות קרטון לציור המסתובב
דף להדפסה עם קווי מתאר של סביבון
אביזרי מטבח ומשחק דמיוני
סיר
כף עץ
תפוח אדמה

בצל
קערות
כפות
מחבת צעצוע
כרטיסים מצוירים של פעולות הכנת לביבה: שטיפה, קילוף, גירור, ערבוב, טיגון והגשה
כרטיסי מטבח לתחנות
מסגרות מבריסטול שחור
טפט שקוף דביק או נייר דבק שקוף רחב
ניירות משי או צלופן בצבעים שונים
צורות גזורות של כדים, קשתות, סביבונים וחנוכיות
דבק סטיק
טושים שחורים
שרשרת נורות לד להצגת העבודות
עיגולי בריסטול
טושים עבים
צבעי גואש
מגשים או קופסאות קרטון
לוח קאפה לבן או שחור בעובי 10 מ״מ
אלבד לבן בגודל של כ־70×100 ס״מ
דבק רחב וחזק, רצוי גאפה
לורד שחור
מספר קוביות עץ או חפצים כבדים לייצוב התיאטרון
שולחן שעליו אפשר להעמיד את המסגרת
מנורה חזקה ניידת או פנס חירום
פנסי לד
בריסטולים שחורים, שניים לכל ילד
עפרונות
מספריים מותאמים לילדים
שני מקלות רופא ארוכים מעץ לכל ילד
נייר דבק רחב וחזק
דפי צביעה פשוטים להעתקת צלליות
צלליות מוכנות מקרטון לשימוש בתחנת האור והצל
מסך בד לבן
צלחת קרטון כהה או עיגול קרטון שחור לכל ילד
ידית מקרטון עבה לכל ילד
שניים או שלושה עיגולי ספוג או קרטון לכל ילד להכנת לביבות
צבעי גואש
טושים
דבק
צמר או נייר גרוס לבצל דמיוני
סלוטייפ רחב לחיבור הידית
כוס פלסטיק שקופה ויציבה או צנצנת פלסטיק לכל ילד
ניירות משי צבעוניים
מדבקות שקופות
סרטי בד
דבק פלסטי
נר לד קטן לכל ילד

מנקי מקטרות להכנת ידיות
בד כהה או שולחנות נמוכים לתצוגה
בריסטול גדול בצורת אור או עיגול
פיסות נייר משי צבעוניות
דבק
טושים
נרות לד
שרשרת אורות
כלי נגינה
תאורה
מחשב
רמקולים
מקרן
לפחות שתי שרשראות נורות לד: אחת לפנס ואחת להצגת העבודות ולמוזיאון
שמונה נרות לד ונר נוסף שישמש כשמש להמחזת החנוכייה
נרות לד קטנים כמספר הילדים לעששיות
כמה נרות לד נוספים לפעילויות, לתחנות ולתצוגה
מנורה חזקה ניידת או פנס חירום

ספרים:

"בן ציון והסביבון הראשון" כתבה: דבורה עומר איירה: פפי מרזל